

Avtalsguide

– en hjälp i avtalsskrivandet

Innehåll

1	Inledning	3
2	Varför avtal?	4
3	Vad ska avtalet innehålla?	5
3.1	Parter	6
3.2	Syfte eller bakgrund	6
3.3	Definitioner	6
3.4	Omfattning	6
3.5	Finansiering	7
3.6	Projektorganisation och styrning.....	7
3.7	Kommunikation.....	7
3.8	IPR-reglering	8
3.9	Publicering	9
3.10	Rapportering.....	10
3.11	Sekretess	10
3.12	Ansvar och ansvarsbegränsningar	10
3.13	Skadestånd.....	11
3.14	Avtalsbrott	11
3.15	Avtalsperiod	12
3.16	Tvistlösning	12
3.17	Tillämplig lag	13
3.18	Efterföljande avtalsverkningar	13
3.19	Ändringar och tillägg	13
4	Att tänka på inför avtalsskrivandet	14

1 Inledning

VINNOVA har tagit fram den här guiden för att underlätta för er som ska ingå projektavtal i projekt där vi är med och finansierar. Vårt syfte med guiden är att hjälpa er att komma i gång med avtalsskrivandet och att uppmärksamma er på viktiga frågor att reglera i avtalet.

I avsnitt 2 skriver vi om varför ni ska ingå ett skriftligt projektavtal med varandra.

I avsnitt 3 framgår det vilka villkor ett projektavtal ska innehålla och vilka villkor ett projektavtal vanligtvis innehåller samt vad som kan regleras i villkoren.

Guiden avslutas med avsnitt 4 som innehåller några reflektioner och saker att tänka på inför avtalsskrivandet.

Det som framgår av guiden är inte uttömmande för vad ett avtal bör innehålla. Guiden innehåller inte heller exempel på villkor, modellklausuler eller mallar. Detta för att varje avtal behöver upprättas utifrån syftet med projektet och era egna förutsättningar och intressen. Vi rekommenderar er att kontakta en jurist i er egen organisation eller på advokatbyrå för hjälp med innehållet i just ert avtal. Utöver denna guide så hjälper VINNOVA inte till vid utformningen av ert avtal.

2 Varför avtal?

Projektavtalet är ett av de viktigaste dokumenten när fler parter ska genomföra ett projekt tillsammans. Avtalet klargör vad som gäller och hjälper er att identifiera och reda ut olika uppfattningar och förväntningar innan projektet börjar. Avtalet har ett stort bevisvärde och utgör även en handling att gå tillbaka till om någon glömmer bort eller vill ändra det ni kommit överens om.

I samarbeten där resultat som t.ex. uppfinningar eller datorprogram kommer fram, förutsätts i princip ett skriftligt avtal eftersom det är många frågor som behöver tänkas igenom och regleras. Att vara utan avtal i sådana samarbeten är olämpligt och de flesta företag skulle inte genomföra ett sådant projekt utan avtal. Saknas uttrycklig reglering är det en stor risk att ni efter genomfört projekt inte kan använda resultaten på det sätt ni tänkt er.

VINNOVA har därför som krav för vår finansiering att parterna ingår ett projektavtal (se VINNOVAs allmänna villkor för bidrag § 1.4). I våra allmänna villkor benämns det avtal som ni ska träffa för ”projektavtal”, men andra namn på sådant avtal är t.ex. samarbetsavtal, samverkansavtal och konsortialavtal. Det viktigaste är såklart inte benämningen utan innehållet i avtalet.

3 Vad ska avtalet innehålla?

Enligt våra allmänna villkor § 1.4 ska projektavtalet innehålla era inbördes åtaganden, villkor om rätt till resultat och bakgrundsinformation och annat som för er är viktigt att reglera. Här beskrivs de vanligaste villkoren som förekommer i projektavtal inom FoUoI-samarbeten och de förekommer oftast under följande rubriker.

Parter

Syfte eller bakgrund

Definitioner

Omfattning

Finansiering

Projektorganisation och styrning

Kommunikation

IPR-reglering

Publicering

Rapportering

Sekretess

Ansvar och ansvarsbegränsningar

Skadestånd

Avtalsbrott

Avtalsperiod

Tvistlösning

Tillämplig lag

Efterföljande avtalsverkningar

Ändringar och tillägg

Vissa saker behöver alltid regleras i ert projektavtal. Det gäller villkor om parter, omfattning, finansiering och IPR (om det är ett FoUoI-projekt). Dessutom är villkor om projektorganisation och styrning ett krav om projektet innefattar fler än två parter.

Övriga villkor/rubriker är frivilliga från VINNOVAs sida sett och dessutom finns det finns utfyllande rätt för alla utom publicering. Med utfyllande rätt menas regler och principer om t.ex. avtalsbrott, hävning, skadestånd och behörig domstol, som gäller för avtalsparterna om något annat inte avtalats. Det innebär att även om ni inte avtalar om skadestånd eller tvistelösning m.m. så finns det regler och principer som gäller ändå,

som kompletterar, ”fyller ut”, ert avtal. Om ni vill avvika från vad som följer av den utfyllande rätten eller saknar kännedom om den, kan ni uttryckligen avtala om vad som ska gälla istället.

Villkoren om IPR¹ och publicering är speciella för framförallt FoUoI-samarbeten medan övriga villkor kan förekomma i vilken typ av avtal som helst. Beroende av vad projektet går ut på kan det även finnas behov av andra typer av villkor.

3.1 Parter

Avtalet ska identifiera vilka organisationer som träffar avtalet och vanligtvis är det de organisationer som deltar i planeringen av projektet, genomför projektet och delar på resultaten och riskerna med anledning av projektet. Förutom att ni anger firman eller namnet på alla parter bör även organisationsnumret finnas med eftersom det utgör en juridisk persons identitetsbeteckning.

3.2 Syfte eller bakgrund

För att bättre förstå resten av avtalet är det bra att beskriva syftet med samarbetet eller bakgrunden till detsamma. Avtalet sätts då i ett sammanhang och om det i framtiden skulle finnas olika tolkningar av avtalets innebörd så kan ett angivet syfte eller en bakgrundsbeskrivning vara till hjälp.

3.3 Definitioner

Att ta in definitioner avseende t.ex. resultat, bakgrundsinformation, egen verksamhet m.m. underlättar ofta läsningen av avtalet, särskilt om det finns många begrepp som behöver definieras. Definitioner kan även läggas in i den löpande avtalstexten. Att ha definitioner i ett avtal är inte alltid nödvändigt men i avtal som reglerar FoUoI-samarbeten fyller de ofta en funktion då många begrepp behöver preciseras och anpassas i förhållande till projektet och andra förutsättningar. Är ett begrepp eller ord entydigt och självklart behöver det normalt sett inte definieras. Det händer dock att begrepp används på ett sätt inom en organisation/bransch men att det används på annat sätt i annan organisation/bransch, så att gemensamt definiera centrala begrepp i avtalet förebygger framtida meningsskiljaktigheter.

3.4 Omfattning

Ett villkor som ofta rubriceras ”Omfattning” (*eng.* Scope) utgör själva kärnan i avtalet. Av ett sådant avtalsvillkor ska det framgå vad parterna faktiskt ska göra inom ramen för projektet. Det behöver t.ex. framgå vem som gör vad, när det ska göras, om underleverantör ska upphandlas, vad ska levereras till vem, vad resultatet ska bli och

¹ IPR (*Intellectual Property Rights*) är en engelsk förkortning som på svenska översätts till *immateriella rättigheter* och är en benämning på det rättsskydd som ges eller kan ges till immateriella/intellektuella tillgångar som exempelvis uppfinningar och datorprogram.

vad ska göras med det osv. Ofta går det bra att bifoga projektbeskrivningen/projektplanen till avtalet under förutsättning att den tillräckligt tydligt anger parternas åtaganden i dessa avseenden.

3.5 Finansiering

Ett sådant här villkor benämns ibland ekonomi, kostnader, ersättning eller liknande, något anpassat till vad det innehåller. Här anger ni vilka kostnader som varje part beräknas ha för att genomföra sin del av projektet. Det kan t.ex. göras genom att ni bifogar budgeten som bilaga till avtalet. Ibland finns budgeten i projektbeskrivning och om projektbeskrivningen är en del av avtalet behöver så klart inte budgeten bifogas separat.

Vidare kan ni skriva in hur varje parts kostnader ska finansieras och hur de medel som vi betalar ut till koordinatör, dvs. den part som samordnar projektet och företräder övriga parter i förhållande till VINNOVA, ska fördelas vid respektive utbetalningstillfälle. När projektet är slutfört ska varje part som är bidragsmottagare ha fått de medel som denne har rätt till enligt vårt beslut och villkoren för bidraget. Hur mycket medel en bidragsmottagare har rätt till avgörs som huvudregel av *stödnivån* (bidrag uttryckt i procent av bidragsmottagarens stödberättigande kostnader) och inte av beloppet i beslutet. I praktiken innebär det att om en bidragsmottagare under projektet, av olika anledningar, får lägre kostnader än budgeterade så ska även bidraget till denna part minska i motsvarande omfattning.

Eftersom koordinatör enligt våra allmänna villkor för bidrag ska rapportera in alla parter kostnader m.m. till VINNOVA, bör ni reglera när samt hur och vilken information som övriga parter ska lämna till koordinatör. Det kan vara lämpligt att avhandla rapportering i ett eget villkor eftersom detta utgör en viktig del av projekt där en eller flera parter får medel från VINNOVA.

3.6 Projektorganisation och styrning

Ett avtal bör reglera hur projektet ska styras och ledas, särskilt om det är mer än två parter som deltar. Ofta finns det någon form av tilltänkt struktur eller organisation för detta. Om den framgår av projektbeskrivningen kan en hänvisning göras till den, men annars bör ni reglera detta i ett avtalsvillkor. Hur detaljerat ett sådant villkor görs varierar men det är bra om det framgår vilka *funktioner* såsom styrgrupp, projektgrupp, projektledare och referensgrupper m.m. som finns, och vad de har för uppgifter och befogenheter. I vissa avtal regleras även i generella termer när och var möten ska äga rum.

3.7 Kommunikation

Det kan vara bra att ha en kommunikationsplan för projektet (extern och intern). Den kan läggas som bilaga till avtalet och måste så klart helt anpassas till parter, projekt och syfte.

3.8 IPR-reglering

Det kanske viktigaste villkoret och frågan att hantera i FoUoI-samarbeten gäller hur äganderätten till projektresultat fördelas och hur parterna får använda gemensamt ägt och andra parter resultat. Detta villkor är även det som tar längst tid att komma överens om. Påbörja gärna denna diskussion redan när projektet planeras.

Utgångspunkter i FoUoI-samarbeten är att den part som tar fram ett resultat är den som blir ägare till detsamma. Om det är flera parter som tar fram något tillsammans ägs resultatet gemensamt av de parterna. Dessa utgångspunkter behöver preciseras och kompletteras i flera avseenden. Om ni avviker från utgångspunkterna behöver ni bl.a. beakta Europeiska kommissionens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation så att det inte blir fråga om indirekt statligt stöd.²

Därutöver behöver ni förhålla er till § 7.2. i våra allmänna för bidrag. Den innebär i korthet att en part ska ha rätt att använda en annan parts bakgrundsinformation och resultat om denne behöver det både för genomförande av projektet och för att använda sitt eget resultat utanför projektet. En part som äger bakgrundsinformation har dock möjlighet att undanta den från annan parts nyttjanderätt innan projektet börjar. Läs hela villkoret i § 7.2. för detaljer och gärna till detta villkor hörande Guide till VINNOVAs villkor om nyttjanderätt som finns på VINNOVAs hemsida. § 7.2 finns för att VINNOVA är mycket angelägen om att resultat som vi är med och finansierar ska kunna nyttiggöras.

Exempel på frågeställningar som ni behöver beakta i er IPR-reglering är:

- Fördelning av äganderätten till resultat
- Hantering av det s.k. lärarundantaget om en eller flera av parterna i avtalet är ett universitet eller en högskola
- Frågor som relaterar till samägt resultat
 - Hur äganderätten till resultatet fördelas
 - I vilka proportioner äganderätten till resultatet fördelas mellan delägarna
 - Hur varje delägare av resultat får använda det
 - Om delägars koncernföretag får använda resultatet
 - Om och hur licensiering av resultat får ske
 - Fördelning av eventuella licensintäkter
 - Vem som söker och administrerar patent eller andra registrerbara rättigheter samt process för det
 - Fördelning av kostnader för t.ex. patent och eventuella intrång
 - Möjlighet och skyldighet att påtala immaterialrättsliga intrång
 - Överlåtelse av andelar
 - Hur samägandet kan upphöra

² Se vidare meddelande från kommissionen Rambestämmelser om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation (2014/C 198/01) avsnitt 2.2.2.

- Parts användning av annan parts resultat
 - Hur resultatet får användas
 - Får hela koncernen använda resultatet
 - Om och hur underlicensiering av resultatet får ske
 - Ersättning för att använda annan parts resultat
 - Licenstid
 - Process för hantera licensieringen och kompletterade licensvillkor
- Överlåtelse av resultat
 - Optionsrätt-/förköpsrätt för avtalsparter
 - Hur ersättningen bestäms
 - Förbehåll av nyttjanderätter till det resultat som överläts
- Hantering av s.k. bakgrundsinformation
 - Vilken bakgrundsinformation som ingår i projektet
 - Bakgrundsinformation som undantas från annans nyttjanderätt
 - Se vidare frågorna ovan om användning av annan parts resultat
- Ansvar för resultat och bakgrundsinformation, t.ex. vad som händer om det som levereras gör intrång i tredje parts rätt, vad som händer om en ensamrätt upphör
- Öppen källkod – om öppen källkod avses användas eller används i projektet, (i bakgrundsinformation eller resultat) är det bra att ta in en skyldighet att informera de andra parterna om det eftersom den som använder en öppen källkod alltid behöver beakta licensvillkoren för just den källkoden.
- Rätten till förbättringar eller utveckling av resultat

Även om det inte är ett FoUoI-projekt eller ett projekt där det förväntas någon form av resultat med ensamrätt/företagshemligheter bör ni ändå reglera hur resultatet ska användas. Ni är skyldiga att se till att resultatet användas i enlighet med plan för nyttiggörande (se VINNOVAs allmänna villkor för bidrag § 7.1).

3.9 Publicering

Om ett universitet eller en högskola är med i projektet finns oftast ett intresse, eller till och med skyldighet, från deras sida att publicera resultat som tas fram i projektet. Detta intresse kan ibland stå mot företags intresse av att hålla resultatet hemligt, antingen såsom företagshemligheter eller för att senare söka patent. Det är därför viktigt att reglera vad som får och inte får publiceras eller på annat sätt offentliggöras. Det är också bra att ha en process som beskriver hur t.ex. en part eller dess anställda går tillväga när publicering blir aktuellt.

Att reglera och hantera publicering är särskilt viktigt när resultat tas fram tillsammans eller när någon annan parts resultat eller bakgrundsinformation kan bli en del av det resultat som ska publiceras.

3.10 Rapportering

Enligt våra allmänna villkor för bidrag ansvarar den part som koordinerar projektet (koordinatören) för rapportering till VINNOVA. Dessutom har koordinatören skyldighet att informera VINNOVA om diverse saker. Övriga parter i projektet ansvarar för att tillhandahålla underlag eller annan information så att koordinatören kan fullgöra sina skyldigheter i förhållande till oss. För att tydliggöra er parter emellan om vad som ska lämnas när och hur, bör ni i ert avtal reglera dessa frågor. Om vad som åligger koordinatören och övriga parter i dessa avseenden se vidare våra allmänna villkor § 1.5 första stycket, § 1.6, § 1.7, § 5 och § 8.

3.11 Sekretess

Ofta är frågor om sekretess reglerade i samarbeten om forskning, utveckling och innovation. Även om ni inte tror att någon hemlig/konfidentiell information som företagshemligheter och källkoder, ritningar m.m. kommer att visas eller utbytas inom ramen för projektet är det ändå bra att ha en sekretessreglering på plats om så skulle bli aktuellt. Det finns ganska standardiserade sekretessvillkor. Ofta ingår även en process om hur ni markerar, lämnar över och förvarar hemlig information samt hur informationen får användas.

Myndigheter kan dock inte lova någon ytterligare sekretess än den som följer av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ibland träffas även ett sekretessavtal (*eng.* NDA, Non Disclosure Agreement) innan eller under avtalsförhandlingar om projektet.

3.12 Ansvar och ansvarsbegränsningar

Normalt sett ansvarar alla parter för att fullgöra sin del av avtalet. Beroende av vad samarbetet går ut på, vilka som är med i projektet, vilka roller avtalsparterna har, vad som ska göras med resultatet etc. kan det vara bra att uttryckligen reglera vad ni ansvarar för och vad ni inte ansvarar för i förhållande till varandra i andra avseenden.

Eftersom ni t.ex. under vissa förutsättningar har rätt till licenser till varandras bakgrundsinformation och projektresultat (se VINNOVAs allmänna villkor för bidrag § 7.2 och IPR-reglering ovan) är det lämpligt att avtala om vilket ansvar den ägande parten har och inte har för det som någon annan använder. En fråga är t.ex. vem som bör bära risken i händelse av att resultat utgör intrång i tredjemans ensamrätt och vad som händer om en ensamrätt upphör.

Garantier förekommer sällan i samverkansprojekt.

Ansvar och ansvarsbegränsningar hänger nära samman med begränsningar av skadeståndsskyldigheten och det förekommer ofta att ansvarsbegränsningar avhandlas tillsammans med skadeståndsskyldigheten i avtalet.

3.13 Skadestånd

Enligt huvudregeln är ni som avtalsparter ansvariga mot varandra om ni är vårdslösa. Den som bryter mot ett villkor i avtalet, dvs. begår avtalsbrott, anses normalt sett vara vårdslös. Villkor om skadestånd hänger följaktligen nära samman med vad ni parter har för förpliktelser och ansvar.

Förenklat sett är den som begår avtalsbrott skyldig att ersätta de andra parterna för den skada de orsakas av avtalsbrottet. I svensk rätt är huvudregeln att en part blir skyldig att ersätta hela skadan oavsett hur stor den är. Eftersom detta kan bli ganska dyrt men framförallt svårt att förutsäga förekommer det att parterna avtalar om begränsningar avseende skadeståndsskyldighet. Det är rimligt att en part vill begränsa sin skadeståndsskyldighet. Sådana begränsningar kan t.ex. bestå i takbelopp, stå i relation till kostnader eller avse viss typ av kostnad. Olika begränsningar kan också kombineras med varandra.

Från beloppsbegränsningar undantas ibland skada som orsakas av brott mot sekretessvillkor.

Den som lider skada behöver normalt sett bevisa hur stor skadan är. Eftersom det ofta är svårt att bevisa storleken på en skada förekommer det att avtalsparter bestämmer ett skäligt belopp som ska utgå som skadestånd under förutsättning *att* skada visas.

Även om det är ovanligt i samarbetsavtal, ska för ordningens skull nämnas att parter kan avtala om att vite ska utgå. Ett vitesbelopp ersätter eller ska betalas utöver eventuellt skadestånd. Vite är oftast kopplat till avtalsbrottet i sig och inte till den skada som parten lider. På det sättet slipper parterna helt frågan om att avtalsbrottet orsakat skada och frågan om storleken på skadan.

3.14 Avtalsbrott

Ni behöver inte ha villkor som reglerar avtalsbrott eftersom det finns svensk utfyllande rätt och om ni reglerar frågor om ansvar och skadeståndsskyldighet hanterar ni delar av vad som gäller vid avtalsbrott. Villkor om avtalsbrott, ansvar och skadestånd hänger alla ihop för om part bryter mot villkor eller att något ansvar aktualiseras uppkommer ofta frågan om skadeståndsskyldighet men även andra frågor. Det kan vara frågor om när och hur avtalet kan sägas upp vid någons avtalsbrott, vad som händer med resten av samarbetet om en part begår avtalsbrott samt hur och vem som kan påtala avtalsbrott.

Tänk på att om en part inte genomför sin del av projektet behöver ni andra parter fundera på hur ni löser detta då en förutsättning för vår finansiering är att projektet genomförs i enlighet med projektbeskrivningen. Om ni skulle hamna i en sådan situation kontakta även er handläggare för att se vad det finns för vägar framåt.

3.15 Avtalsperiod

I de flesta avtal anges en tidsperiod för hur länge avtalet gäller mellan parterna. Vanligt är att avtalsperioden kopplas till tiden det tar för er att genomföra projektet eller det ni avtalar om.

Ofta är avtalets längd given i samarbeten där projektet är tydligt avgränsat för när projektet är slutfört har ni normalt sett fullgjort alla åtaganden som följer av avtalet. Vissa villkor brukar ”överleva” avtalsperioden/projekttiden och det är villkor som t.ex. gäller rätt till bakgrundsinformation och resultat, sekretess och tvistelösning.

3.16 Tvistelösning

En tvistelösningsklausul kan innehålla villkor om behörig domstol, skiljeförfarande³ och medling. Det är inte något villkor som ni måste ha med i projektavtalet men återigen, om ni vill avvika från tillämpliga regler behöver ni uttryckligen avtala om vad som gäller istället.

För att med säkerhet veta var en eventuell tvist ska avgöras kommer parterna ibland överens om att det är en viss tingsrätt som ska vara **behörig domstol** att ta pröva en tvist.

Om parterna inte vill att en tvist ska avgöras av en allmän domstol (tingsrätt som första instans) kan parterna avtala om att tvister ska avgöras genom **skiljeförfarande** och ange vilket skiljedomsinstitut och vilka förfaranderegler som ska gälla. Olika skiljedomsinstanser tillhandahåller ofta egna modellklausuler som reglerar de frågor som bör finnas med. Olika skiljedomsinstanser har olika regler. En skiljedomsinstans är en privat domstol som parterna bekostar själva. Kostnaderna för skiljeförfarande kan bli höga.⁴ Till skillnad från en tingsrättsdom går inte skiljedomsinstanser att överklaga i sak. Det betyder att en tvist bara kommer att prövas i en instans, vilket leder till ett snabbare slutligt avgörande. Vad som även skiljer ett skiljeförfarande från allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen) är att förhandlingar och skiljedomsinstanser inte är offentliga. Om ni har en giltig skiljeklausul i avtalet är en allmän domstol förhindrad att ta upp er tvist.

Innan ett skiljeförfarande inleds eller en allmän domstol tar upp en tvist till prövning kan parterna göra ett försök att lösa tvisten genom **medling**. Många organisationer (skiljedomsinstitut) som erbjuder skiljeförfarande erbjuder även medling. Skriv då vad som gäller i avtalet. Det finns en lag (2011:860) om medling i vissa privaträttsliga tvister som uppmuntrar parterna till medling då detta ofta sparar tid, energi och pengar för parterna.

Det finns det större möjligheter till framtida samarbete om ni gör upp i godo så dessutom rekommenderas att innan ni ens tar tvisten till medling, avtala om en ”intern” process för hur man försöker lösa meningsskiljaktigheter. Ett exempel på en sådan

³ Se lag (1999:116) om skiljeförfarande

⁴ Förenklat skiljeförfarande medför lägre kostnader och är något som kan användas för mindre komplicerade tvister.

intern process finns i 24 § i VINNOVAs modellavtal för VINN Excellence Center från 2006.

Även i tingsrätt och hovrätt finns det möjlighet till medling⁵.

3.17 Tillämplig lag

Tillämplig lag eller s.k. lagvalsklausul innebär att ni väljer vilket lands lag/rätt som är tillämpligt på ert avtal. Om ni inte väljer/avtalar om det finns utfyllande regler om vilket lands lag som är tillämplig. Om alla projektparter är svenska och projektet genomförs i Sverige är det så klart svensk rätt som gäller.

Om det finns utländska parter med i ert samarbete är det bra att uttryckligen välja lag/rätt och normalt sett väljer ni det lands lag där projektet genomförs, där finansiären finns eller det lands lag där de flesta parter eller koordinatören har sitt säte vilket, förutom i undantagsfall, är svensk lag/rätt i VINNOVA-finansierade projekt.⁶

3.18 Efterföljande avtalsverkningar

Ibland regleras vad som händer efter att avtalet har upphört. T.ex. är villkor om nyttjanderätt till resultat och bakgrundsinformation, sekretess och tvistelösning relevanta även efter att projektet har genomförts och avtalet har upphört och ibland förtydligas detta i avtal.

3.19 Ändringar och tillägg

Utgångspunkten är att en part inte ensidigt kan ändra innehållet i ett avtal utan samtliga avtalsparter måste vara överens om en ändring. I avtal är det vanligt att skriva in ett villkor som reglerar hur avtalet kan ändras. Ett vanligt innehåll i sådant villkor är att ändringar och tillägg till avtalet ska upprättas skriftligen och undertecknas av för samtliga parter behöriga företrädare för att vara gällande.

Om en ändring i ert avtal t.ex. innebär att projektbeskrivningen ändras, att parter läggs till eller avslutar sin medverkan så kom ihåg att det i de flesta fall kommer förutsätta att VINNOVA godkänner ändringen genom ett ändringsbeslut. Om VINNOVA bedömer att ändringen är till nackdel för projektet kan det medföra att en begäran om ändring avslås. Ert avtal behöver under hela projekttiden vara förenligt med VINNOVAs beslut och villkor.

⁵ Om särskild medling se vidare rättegångsbalken 42 kap. 17 § andra stycket och 50 kap. 11 § andra stycket.

⁶ Förtydliga gärna att det är landets *materiella* rätt (*eng. substantive law*) som avses och inte dess lagvalsregler såvida det inte är lagvalsreglerna ni vill reglera.

4 Att tänka på inför avtalsskrivandet

Tänk på att förhandla och skriva ett *avtal tar längre tid än vad ni tror* så börja i god tid. Ju fler parter desto längre tid. VINNOVA har för vissa av satsningar tagit fram modellavtal för parterna att utgå ifrån. *Modellavtalen* ska ses som ett erbjudande till parterna att ha något att utgå ifrån och något som förhoppningsvis förkortar förhandlingstiden. Varje modellavtal är anpassat till en specifik VINNOVA-satsning och är följaktligen skrivet utifrån syfte och mål med satsningen i fråga. Vi kan inte rekommendera er att använda dessa avtal med mindre än att ni noga tänker igenom om det passar i er avtalsrelation. Läs gärna modellavtalen och hitta inspiration eller exempel på regleringar som kan vara aktuella för er.

VINNOVA har två modellavtal tillgängliga på hemsidan. Det ena har tagits fram för FFI, Fordonsstrategisk Forskning och Innovation, och det andra har tagits fram för VINN Excellence Center (2006). Modellavtalen finns även översatta till engelska.

Om *utländska parter* är med och om ni väljer något annat lands lag, avhandla då alla ovan nämnda avtalsvillkor så att alla parter har så god kännedom som möjligt om vad som gäller i ert avtalsförhållande. Länder har olika regler och ofta har en organisation (i bästa fall) bara kännedom om sitt eget lands lag/rätt.

Varje part ansvarar för sina *möjligheter och begränsningar att ingå avtal* och de åtaganden som följer därmed. VINNOVAs bidrag och villkor förändrar inte er skyldighet i andra avseenden. Om t.ex. en part är myndighet och ska anlita en konsult inom ramen för samarbetet så behöver myndigheten upphandla i enlighet med lagen offentlig upphandling. Ett annat exempel är att vissa organisationer lyder under stadgar, lagar eller förordningar eller dylikt, som medför begränsningar av vilken verksamhet organisationen får bedriva. Det kan innebära att fördelning av ägande- och nyttjanderätter bör anpassas så att parter *och samhälle* får ut så mycket som möjligt av resultatet vid nyttiggörande.

Avtalet ska alltid vara förenligt med och gärna underlätta uppfyllandet av VINNOVAs villkor för bidraget.